

Contourennota intrekking Spreidingswet

<https://www.internetconsultatie.nl/contourennotaintrekkingspreidingswet/b1>

Startdatum consultatie	14-04-2025
Einddatum consultatie	15-05-2025

Bijlage I samenhangend pakket opvang en huisvesting

Inleiding

- Het Nederlandse asielsysteem is in de huidige vorm onhoudbaar: er zijn steeds meer asielopvangplekken nodig, asielaanvragen kunnen niet tijdig worden verwerkt, de overbelaste opvang leidt tot overlast en effectieve terugkeer is al jaren ingewikkeld.
- Veel Nederlanders zijn bezorgd over hun toekomst. **De schaarse voorzieningen als wonen, zorg en onderwijs komen steeds verder onder druk te staan.** Grip op migratie in noodzakelijk.

De gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning is in een aantal plaatsen in Nederland inmiddels **opgelopen naar bijna 15 jaar**.

(...)

- Ook is het toetsingskader ten aanzien van de bewijslastverdeling, waaronder de geloofwaardigheidsbeoordeling, in lijn gebracht met het internationaal en Europees recht.

Waarom de aanvraag van asiel niet vergelijken met het aanvragen van een uitkering voor werkloosheid of ziekte?
Als men een werkloosheidsuitkering of een

tegemoetkoming voor de ziektekosten aanvraagt, moet men aan kunnen tonen, dat men daar in aanmerking voor komt. Men moet kunnen laten zien, dat men daadwerkelijk concreet gevaar loopt op vervolging. Het simpel zeggen, dat men vrees voor vervolging heeft in het land van herkomst is volstrekt onvoldoende. Men moet het aannemelijk kunnen maken met ondersteunend bewijs.

Men kan verblijfsvergunningen voor bepaalde tijd voorwaardelijk toe kennen. In die tijd kan gedegen onderzoek gedaan worden en mochten de zaken anders liggen, kan er over gaan tot het nemen van maatregelen. Een beetje vergelijkbaar met het al dan niet achteraf moeten betalen door studenten voor gebruik van de OV-studentenkaart.

(...)

Terugkeer

- Afgewezen asielzoekers moeten zo snel als mogelijk vertrekken. In 2024 steeg het vertrekcijfer al verder ten opzichte van het jaar ervoor.

Als men niet weet waar men moet. Waar moet men dan naar toe? Beter is het om concreet aan te geven waar mensen naar toe zouden kunnen gaan.

Uit Alice in Wonderland:

‘Kunt u mij vertellen, welke kant ik vanaf hieruit op moet?’ ‘Dat ligt eraan waar je naartoe wilt’ zei de Kat. ‘Het maakt me niet zoveel uit waar naartoe’ zei Alice. ‘Dan maakt het ook niet uit welke kant je opgaat’ zei de kat. ‘Zolang ik maar gewoon ergens kom...?’ vroeg Alice. ‘Oh,

maar dat kom je sowieso' zei de kat, 'Als je maar lang genoeg loopt.'

- Het kabinet intensificeert de inzet op terugkeer, waar nodig begeleid door de Dienst Terugkeer en Vertrek.

Daarvoor is nodig oriëntatie op het land van herkomst.

Hoe goed kunnen mensen in hun eigen directe omgeving? De omgeving waar ze vandaan komen. Dit zou men moeten testen aan de hand van vragenlijsten of andere toetsvormen. **Nederland heeft direct een probleem. En dat is, dat men te weinig weet van het land van herkomst. Het zou een goede zaak zijn als Nederland actief gaat kijken, welke kansen er liggen voor mensen wat betreft wonen en werk in landen van herkomst.** Nu wordt er in Nederland actief beleid gevoerd om mensen naar Nederland te halen. Er dient ook actief beleid gevoerd te worden om mensen elders te huisvesten en aan werk en/of scholing te helpen.

Het komt in bepaalde gevallen voor dat men in Nederland geraakt, doordat vrienden of bekenden ook in Nederland zitten.

Zelf weet men eigenlijk niet zo goed wat men in Nederland komt doen. Men heeft geen concreet (werk)doel voor ogen. Men probeert te overleven met hier en daar (illegaal) (vaak) (tijdelijk) werk in vaak niet al te beste omstandigheden. Hier en daar een slaapplek of zelfs dagen nauwelijks of helemaal niet slapen.

Middelengebruik, slecht of bijna niet eten. **Deze mensen dienen in eerste instantie opgevangen en geholpen te worden door welzijns- en overige instanties en/of het eigen sociale netwerk (lees: familie en bekenden) in eigen land. Het doet denken aan het verhaal uit de Bijbel van de verloren zoon, die terugkomt bij zijn**

vader.

Het wordt wel een erg lastig verhaal als men komt uit een omgeving waar er de nodige problemen zijn in de familie. De nodige spanningen in het dorp of stad of centrumgemeente waar men vandaan komt. Problemen die ingrijpen vergen van instanties. Problemen die thuis horen in de welzijnssector. **Het wordt gecompliceerd, als men uit het land komt waar instabiliteit heerst. Er sprake is van (ernstige vormen van) corruptie, vriendjespolitiek en willekeur.** Alsmede ernstig machtsmisbruik en grote onvoorspelbaarheid. Daar naar terug keren is zeker geen gemakkelijke opgave.

- Het niet meewerken aan vertrek wordt strafbaar gesteld, zodat het niet langer mogelijk is terugkeer te frustreren.

Hoe wil men dit strafbaar stellen? Wetende dat de gevangenissen overvol zitten en er gebrek is aan capaciteit. Kan men niet beter werken met een soort van boetesysteem. Een boetesysteem, waar mensen op een lijst komen te staan, waar ze gedurende de kabinetsperiode opstaan. Het is aan de kamer en het dan zittende kabinet om die periode eventueel te verlengen. Bij aankomst in Nederland wordt gekeken of men nog een boete heeft openstaan. Die boete dient bij aankomst in Nederland betaald te worden. Lukt dit (gedeeltelijk) niet? Dan kan men een (gedeeltelijke) taakstraf uitvoeren voor ... uur. Hierbij dienen officiële instanties en de politiek zich er wel van bewust te zijn, dat **straffen een zeer weinig effectief middel is om gedrag bij mensen te veranderen.** Dat geldt **met name bij mensen, die nauwelijks vooraf nadenken over eventuele consequenties van hun eigen handelen.** Die er niet bij stilstaan, wat hen allemaal te wachten staat in Nederland. Wat het betekent om in Nederland te zijn? En te moeten slapen, eten, jezelf te verzorgen. Zorgen dat er brood op de plank komt. En dat alles hoeft lang niet altijd volmaakt te verlopen.

(...)

Doorstroom van wie mag blijven

- Een azc is voor opvang van asielzoekers.
- Wie mag blijven, moet in principe op eigen benen staan. Statushouders moeten zo snel mogelijk productief worden op de arbeidsmarkt en voorzien in eigen huisvesting.

Oh, and I'm too messy, and then I'm too
f—ing clean

You told me, "Get a job", then you ask where
the hell I've been

And I'm too perfect 'til I open my big mouth...
I want to be me, is that not allowed?

Veel mensen kunnen niet of nauwelijks Engels, Duits of
Frans spreken. Laat staan dat men Nederlands spreekt.

Dat maakt communiceren een lastig verhaal. **Het is van
het grootste belang dat alle gezinsleden de
Nederlandse taal leren in woord en geschrift.**

Nederlanders kunnen niet of nauwelijks brieven of
digitale informatie lezen van instanties. Laat staan (al dan
niet getraumatiseerde) statushouders. Van het
allergrootste belang is dat men in het begin intensief
toetst om na te gaan hoe goed gezinsleden de

Nederlandse taal machtig zijn in zowel woord als schrift.

Dit heeft een stimulerende werking op het leren van

Nederlands . **Verder van belang is de oriëntatie op de**

directe leefomgeving. Welke bedrijven en instanties zijn
er allemaal. **Bij wie moet je zijn voor welke**

(hulp)vraag? Hoe moet je ergens komen? **Hoe dient men
met elkaar om te gaan? (Denk hierbij aan de nieuwe**

zedewetgeving: verdeelt in aanranding en verkrachting
en daar binnen wordt onderscheid gemaakt tussen mate
van verwijtbaarheid: schuld, opzet en gekwalificeerde
opzet).

Vaak zijn mensen gevlucht omdat men in het land van herkomst te maken heeft met ernstige mensenrechtenschendingen door officiële instanties.

Het vertrouwen in overheidsfunctionarissen is dan vaak niet bijster groot. **Het is dan juist van het grootste belang, dat men tactvol en begripvol handelt.** Gij zult dit en gij zult dat, hoort daar zeker niet bij. Hoe goed de achterliggende bedoelingen mogen zijn. **Beter is het om uitnodigend, stimulerend en ondersteunend te zijn.**

Mensen perspectief bieden. Aansluiten wat ze weten en kunnen. Aansluiten bij hun interesses.

(...)

- Korte klap: De eerste regeling betreft een eenmalige uitkering van 30.000 euro of 38.000 euro (als er geen kookgelegenheid is waardoor er catering nodig is) per statushouder aan gemeenten, die statushouders overnemen van het COA.

Dit bedrag is te gebruiken voor het realiseren van extra onzelfstandige wooneenheden of het beter benutten van (sociale) woningen door woningdelen.

Ook is het mogelijk verblijf in vakantiewoning of hotels te bekostigen.

Het zou een goede zaak zijn, als er gekeken werd of er onder de statushouders mensen zitten, die kunnen werken (na een kort en intensief leer- en werktraject) in de bouw.

Zodat ze zelf een bijdrage kunnen leveren aan het tot stand brengen van (eigen) huisvesting. Ook kan men hierbij denken aan woninginrichting. Men moet daarbij niet te strak vast willen houden aan voltijdswork of op bepaalde momenten moeten werken. Men moet denken alle beetjes helpen. Men moet flexibiliteit tonen.

De kost gaat voor de baat uit.

Of €30000 dan wel €38000 per statushouder voldoende is, is maar de vraag. Huisvesting in de ene gemeente is (veel) duurder dan in een andere gemeente. Het kan in bepaalde gevallen slimmer zijn om juist meer statushouders te huisvesten in die ene gemeente. Waarbij buurgemeenten financieel of in de vorm van natura aan bijdragen.

Doorstroomlocaties: De tweede regeling betreft een specifieke uitkering (SPUK) voor gemeenten die een doorstroomlocatie realiseren. De doorstroomlocaties zijn specifiek bedoeld voor statushouders. De betreffende SPUK wordt zo spoedig mogelijk gepubliceerd. 60 gemeenten hebben tot zekere hoogte interesse in een doorstroomlocatie. Verder ziet het kabinet verschillende uitstroombmogelijkheden.

Het zou een goede zaak zijn als Doorstroomlocaties op zeer korte loopafstand (binnen 50 meter) zouden komen bij knooppunthaltes oftewel hubs of haltes onderweg. Langs die haltes kan best een bus komen die stopt bij alle haltes onderweg en via een omweg reist. Dat wil zeggen dat de bus de kernen van de dorpen aandoet. In die bus kunnen ook andere mensen zitten. Denk hierbij aan studenten, maar ook aan mensen, die op plekken werken waar heel veel mensen werken op een kleine oppervlakte zoals bijvoorbeeld een gemeentehuis of onderwijsinstelling. Dit vermindert tegelijkertijd de parkeerdruk enorm.

- **Zelfredzaamheid:** Het kabinet wil een groter beroep doen op de zelfredzaamheid van statushouders, waarbij zij zelf of bijvoorbeeld via familie of werk huisvesting moeten vinden.

Dit kan op de langere duur gettovorming in de hand werken. Wijken waar instanties nauwelijks weet hebben, wat zich daar allemaal afspeelt. Wijken waar nauwelijks of geen Nederlands wordt gesproken. **Parallele samenlevingen.** Nederland is geen immigratieland zoals de Verenigde Staten. Waarbij groepen mensen van dezelfde afkomst bij elkaar in de buurt wonen. En als mensen toch bij elkaar in de buurt wonen is dat geen bewust en voorbedacht beleid geweest. Ook is Nederland niet vergelijkbaar met het Verenigd Koninkrijk. Nederland is meer dan de 10 grootste steden.

Mensen weten nauwelijks hoe hier de bureaucratie werkt. Het zelf maar uitzoeken (lees: mensen aan hun

lot overlaten) kan juist zeer funest zijn. Als men voldoende zelfredzaam was geweest, was er grote kans geweest dat men een leven had opgebouwd in het land van herkomst.

Het wordt extra gecompliceerd als mensen lopen te verpieteren en nauwelijks aanspreekbaar zijn omdat men de Nederlandse taal onvoldoende machtig is. Dit kan gebeuren als men bijvoorbeeld werk doet in de privésfeer of op plaatsen komt te werken, waar men het maar lastig vindt om zaken te organiseren op de officiële (vaak formele alsmede procedurele) manier. Het is van het grootste belang dat mensen een achtervang hebben. Een netwerk van instanties en personen, waar men op terug kan vallen. Vragen aan kan stellen. Zodat men niet al te veel afhankelijk is van de baas dan wel de familie. Mensen die een luisterend oor zijn, maar ook mensen die een oogje in het zeil houden. Mensen die even polshoogte komen nemen om te kijken of alles nog goed gaat.

Zonder daarbij beklemmend controlerend te zijn. De onvolmaaktheid moet men juist omarmen.

- **Samenvoegen regelingen:** Gemeenten hebben in toenemende mate te maken met diverse te huisvesten doelgroepen terwijl er een groot tekort is aan sociale woningen. De behoefte aan huisvesting kan per doelgroep wisselen in de tijd. Om die reden verkent het kabinet mogelijkheden voor het realiseren van alternatieve woonvoorzieningen ('opstartwoningen') voor verschillende doelgroepen, zoals Oekraïense ontheemden, statushouders en lokale spoedzoekers. Uitgangspunt hierbij is het realiseren van meer woonvoorzieningen, waarmee ook de asielopvang wordt ontlast en er geen extra druk komt op de socialehuurwoningvoorraad. Om gemeenten te ondersteunen in de realisatie van huisvestingsvoorzieningen, is het voornemen om vanuit VRO en AenM gezamenlijk te werken aan het samenvoegen van de bestaande bekostigingsregelingen tot een doelgroepflexibele regeling

voor verschillende doelgroepen (zoals statushouders, ontheemden uit Oekraïne of andere spoedzoekers). De doelgroepflexibele regeling wordt, in overleg met de betrokken ministeries, medeoverheden en overige partijen (zoals woningcorporaties), verder uitgewerkt.

Het zou een goede zaak zijn als gekeken werd naar bouwen in de buurt van belangrijke bushaltes dan wel hubs. Ook al bevinden die zich buiten de bebouwde kom. Daarnaast is van het grootste belang dat gekeken wordt naar de demografische samenstelling. Zodat er **niet een al te grote disbalans bestaat in man-vrouwverhoudingen van met name jonge personen tot 35 jaar.** Gebeurt dit wel kan dit leiden tot de nodige spanningen in de samenleving. Groepen jongeren kunnen dan tegenover elkaar komen te staan.

Van het grootste belang is hameren op de Nederlandse taal. Zodat mensen zich geen vreemde gaan voelen in eigen buurt of op het werk.

Mensen hebben voor een aanzienlijk deel het vertrouwen in de politiek (al) verloren. Dit blijkt ook wel als je de commentaren leest op het internet en met mensen praat.